

บทที่ 5

ต้นทุนและผลตอบแทนการผลิตผักปลอดสารพิษ

การศึกษาถึงต้นทุนและผลตอบแทนของการเกษตรผักปลอดสารพิษ จังหวัดเชียงใหม่ ในครั้งนี้ มีวิธีดำเนินการวิจัยอันประกอบด้วยไปด้วย ประชากรที่ศึกษาและกลุ่มตัวอย่าง เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการในการสร้างแนวปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับพืช (จีเอพี) เพื่อสร้างการเรียนรู้และวิธีที่ปฏิบัติเพื่อนำข้อมูลการจัดทำแปลงการผลิตสาธิตมาเป็นต้นแบบของการวิเคราะห์ข้อมูลต้นทุนและผลตอบแทนที่เหมาะสม ภายใต้ฐานคิดของความพอเพียงและความคุ้มค่า ข้อมูลและเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล กรอบการวิจัย แผนการวิจัยและกิจกรรมกลุ่มและรูปแบบการผลิตภายใต้ฐาน GAP ของการวิจัย ในระยะที่ 2 ดังต่อไปนี้

5.1 ข้อมูลการสร้างแนวปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับพืช (จีเอพี)

ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาร่วมกับเกษตรกรที่สนใจได้ให้ความร่วมมือ โดยผ่านกระบวนการจัดทำแปลงสาธิต จำนวน 33 ชนิดพืชเศรษฐกิจ จากพื้นที่ของเกษตรกร 6 อำเภอ คือ อำเภอเมือง อำเภอสารภี อำเภอดอยสะเก็ด อำเภอสันป่าตอง อำเภอแม่จาง อำเภอพร้าว เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติที่ถูกต้องและรู้จักบันทึกข้อมูลเพื่อนำมาวิเคราะห์ต้นทุนและความคุ้มค่าในช่วงการเพาะปลูกพืชที่ดินและเหมาะสมกับสภาพภูมิอากาศของ จังหวัดเชียงใหม่ ให้มากที่สุดคือในช่วงเดือนธันวาคม 2551 จนถึง มีนาคม 2552 รวมเป็นระยะเวลาทั้งสิ้น 4 เดือนในเบื้องต้น ด้วยการใช้เกณฑ์การปลูกพืชที่ใช้ระบบการปลูก จี เอ พี และลดต้นทุนด้วยการใช้สารชีวภาพ เพื่อสังเกตการเจริญเติบโต และการใช้สารเคมี หรือการกำจัดวัชพืช ตลอดจนควบคุมคุณภาพสุดท้ายของการผลิตด้วยการตรวจวัดสารตกค้างในพืชผัก เมื่อถึงช่วงฤดูการเก็บเกี่ยว และกระตุ้นติดตามด้วยการจัดบันทึกการปฏิบัติในแปลงการปลูกพืชทั้ง 33 ชนิด

(5.1.1) แนวปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับพืช (จีเอพี)

การปลูกพืชระบบ จี เอ พี เป็นการปลูกพืชตั้งแต่ การเตรียมพื้นที่ การปลูก การดูแลรักษา การเก็บเกี่ยว การปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยว เกษตรกรต้องบันทึกการปฏิบัติงานทุกขั้นตอน เพื่อให้มีความปลอดภัยต่อเกษตรกรไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม ผลผลิตมีคุณภาพปลอดภัย

จากการปนเปื้อนของสารเคมีและเชื้อโรคผลผลิตเป็นที่ต้องการของตลาดทั้งภายในและภายนอก
ชุมชน (กรมส่งเสริมวิชาการเกษตร, 2551)

การปลูกพืชระบบ จี เอ พี จะทำให้เกษตรกรได้รับประโยชน์ และเกิดการเรียนรู้ได้
ดังต่อไปนี้

- 1.) มีความรู้และผลิตพืชอย่างมีระบบทำให้ลดต้นทุนการผลิต และป้องกัน
กำจัดศัตรูพืชได้อย่างถูกต้อง
- 2.) ได้ผลผลิตที่มีคุณภาพ ปลอดภัยจากการปนเปื้อนสารเคมี เชื้อโรค และ
ศัตรูพืช เป็นที่ต้องการของตลาด
- 3.) ได้รับการรับรองระบบการผลิตและผลผลิตเป็นที่ยอมรับ
- 4.) เกษตรกรและผู้ซื้อได้บริโภคพืชผัก ผลไม้ที่ปลอดภัยมีคุณภาพดี ทำให้มี
สุขภาพแข็งแรง
- 5.) มีรายได้จากการขายพืชผัก ที่ปลอดภัยอย่างสม่ำเสมอทำให้ครอบครัวอบอุ่น
มั่นคง

ข้อกำหนดที่ต้องปฏิบัติเพื่อให้ได้ จี เอ พี

กระบวนการปฏิบัติของเกษตรกร เพื่อเตรียมรูปแบบการผลิตตามข้อกำหนดของ จี เอ
พี ประกอบไปด้วยข้อปฏิบัติทั้งสิ้น 8 ประการ ดังนี้

1. ใช้น้ำจากแหล่งน้ำสะอาด
 - 1.1) กำหนดให้ใช้น้ำจากแหล่งที่ไม่มีการปนเปื้อนจากสารพิษ หรือสิ่งที่เป็น
อันตราย
 - 1.2) หลีกเลี่ยงการใช้น้ำจากแหล่งที่อยู่ใกล้ หรือไหลผ่านชุมชน คอกสัตว์ โรง
เก็บสารเคมี โรงพยาบาล หรือโรงงานอุตสาหกรรม
2. ควรปลูกพืชผักในพื้นที่ดี ไม่มีเชื้อโรค ไม่มีสารพิษในดิน
 - 2.1) พื้นที่ปลูกไม่เคยเป็นที่ตั้งของโรงพยาบาล โรงงานอุตสาหกรรม โรงเก็บ
สารเคมี คอกสัตว์ หรือที่ทิ้งขยะมาก่อน
 - 2.2) พื้นที่ปลูกไม่พบสารเคมีกลุ่มออร์กาโนคลอรีน ออร์กาโนฟอสเฟส หรือ
โลหะหนักตกค้าง
3. เน้นการใช้และเก็บปุ๋ย สารเคมี ถูกต้อง
 - 3.1) จัดเก็บสารเคมีในสถานที่แยกจากที่พักอาศัย หรือที่ประกอบอาหารมีการ
ระบายอากาศที่ดี

3.2) เก็บสารเคมีกำจัดศัตรูพืช สอร์โวนฟิซให้เป็นหมวดหมู่ ไม่ปะปนกันเขียนป้ายชัดเจน

3.3) ใช้สารเคมีที่ขึ้นทะเบียนถูกต้องโดยอ่านฉลากและปฏิบัติตามวิธีใช้ ช่วงเวลา และปริมาณที่แนะนำไว้ในฉลากอย่างเคร่งครัด

3.4) ไม่ซื้อสารเคมีที่ร้านค้าแบ่งขายหรือไม่ติดฉลาก

3.5) สารเคมีต้องบรรจุในขวด/ภาชนะบรรจุ ที่ปิดฝาขวด ถัดลงเรียบร้อยไม่ฉีกขาด

3.6) ห้ามใช้ หรือเก็บรักษาสารเคมีที่ราชการประกาศห้ามใช้

3.7) ป้องกันตนเองขณะฉีดพ่นสารเคมีอย่างถูกต้อง และอาบน้ำ สระผมเปลี่ยนเสื้อผ้าใหม่ทันที ภายหลังพ่นสารป้องกันกำจัดศัตรูพืชทุกครั้ง

3.8) หยุดใช้สารเคมีก่อนการเก็บเกี่ยวตามเวลาที่ระบุไว้ในฉลาก

3.9) ภาชนะบรรจุสารเคมีที่ใช้หมดแล้ว ห้ามนำมาใช้ใหม่อีก ให้ทำลายโดยการฝังให้ห่างจากแหล่งน้ำ และลึกมากพอที่สัตว์ไม่สามารถคุ้ยขึ้นมาได้ ห้ามเผาทำลาย

4. ผลิตตามแผนควบคุมคุณภาพ

4.1) ปฏิบัติและดูแลรักษาพืชในแปลง/สวน ตามขั้นตอนสำคัญต่าง ๆ ที่กำหนดไว้ใน แผนควบคุมการผลิต ของพืชแต่ละชนิด

5. ดำรวจศัตรูพืช และป้องกันกำจัดอย่างถูกต้อง

สำรวจการเข้าทำลายของศัตรูพืช และป้องกันกำจัดอย่างถูกวิธี เมื่อศัตรูพืชมีปริมาณมากที่จะทำให้ผลผลิตเสียหาย

6. เก็บเกี่ยวผลผลิตถูกเวลา ถูกวิธี

6.1) เก็บเกี่ยวผลผลิตในระยะที่เหมาะสม ตามความสุกแก่ของผลผลิตที่ระบุไว้ในแผนควบคุมการผลิตของพืชแต่ละชนิด

6.2) ใช้อุปกรณ์เก็บเกี่ยว ภาชนะบรรจุผลผลิตที่สะอาด และวิธีการเก็บเกี่ยวที่ป้องกันการกระแทกหรือทำให้ผลผลิตบอบช้ำ

6.3) วางผักผลผลิตที่เก็บเกี่ยวในสวน/แปลงบนวัสดุรองพื้นที่สะอาดก่อนการขนย้าย เพื่อป้องกันการปนเปื้อนจากเชื้อโรคและสิ่งสกปรก

6.4) คัดแยกผลผลิตที่มี ศัตรูพืช ติดปะปนอยู่ ออกจากผลผลิตที่มีคุณภาพ

6.5) คัดแยกผลผลิตที่ไม่มีคุณภาพ ออกจากผลผลิตที่มีคุณภาพหลังจากการเก็บเกี่ยว

7. ขนย้ายและเก็บรักษาผลผลิตสะอาด ปลอดภัย

7.1) ทำความสะอาดภาชนะ เช่น ตะกร้า ฯลฯ และพาหนะในการขนย้ายผลผลิต ก่อนและหลังใช้งาน

7.2) สถานที่เก็บรักษาผลผลิตที่ต้องสะอาด มีวัสดุรองพื้น อากาศถ่ายเทได้ดี และมีการป้องกันสัตว์พาหะนำโรค เช่น หนู แมลงสาบ ฯลฯ

7.3) ขนย้ายด้วยความระมัดระวัง ไม่ให้ผลผลิตสกปรก บอบช้ำเสียหาย

8. จัดบันทึกทุกขั้นตอน

8.1) จัดบันทึกข้อมูลสำคัญ ในขั้นตอนการปลูก ดูแล ที่อาจมีผลต่อความปลอดภัยและคุณภาพของผลผลิต

8.2) บันทึกการดูแลรักษาตามขั้นตอนต่าง ๆ ในแปลงปลูกพืช เช่น เมล็ดพันธุ์ การให้น้ำ การดูแลวัชพืช รวมถึงอัตราการใช้น้ำ และวันเก็บเกี่ยวผลผลิต ฯลฯ

พร้อมกันนั้นได้ทำแบบประเมินตนเองเพื่อเป็นการวิเคราะห์ความพร้อมและความเข้าใจในระบบการผลิตที่ปลอดภัยของเกษตรกร ให้มีความเข้าใจถูกต้องตามข้อปฏิบัติของการผลิตเพื่อให้ได้มาตรฐาน จี เอ พี ดังนี้

ตารางที่ 5.1 แบบประเมินตนเอง 8 ข้อกำหนดต้องปฏิบัติเพื่อให้ได้ จี เอ พี ของเกษตรกร

รายการประเมินตนเองเพื่อการเกษตรปลอดภัย	พร้อม	ไม่พร้อม
1. ใช้น้ำจากแหล่งน้ำสะอาด	35	15
2. ปลูกในพื้นที่ดี ไม่มีเชื้อโรค ไม่มีสารพิษในดิน	36	14
3. ใช้น้ำและเก็บ น้ำ สารเคมี ถูกต้อง	34	16
4. ผลิตตามแผนควบคุมคุณภาพ	25	25
5. ดำรงศัตรูพืช และป้องกันกำจัดอย่างถูกต้อง	33	17
6. เก็บเกี่ยวผลผลิตถูกเวลา ถูกวิธี	45	5
7. ขนย้ายและเก็บรักษาผลผลิตสะอาด ปลอดภัย	50	-
8. จัดบันทึกทุกขั้นตอน	20	30

ที่มา จากการสำรวจเกษตรกรที่เข้ารับการอบรม จำนวน 50 ราย

จากตารางที่ 5.1 จากการอบรมให้ความรู้ความเข้าใจและการใช้กระบวนการแบบมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ร่วมกันเพื่อทราบแนวทางของการปฏิบัติการผลิตการเกษตรผักปลอดภัย

ให้มีความเข้าใจที่ถูกต้องตรงกัน จากจำนวนเกษตรกรทั้งสิ้น 50 ราย พบในประเด็นการปฏิบัติของเกษตรกรมีความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้องในด้านการขนย้ายและเก็บรักษาผลผลิตสะอาดปลอดภัย มากที่สุด รองลงมาคือการเก็บเกี่ยวผลผลิตที่ถูกเวลา ถูกวิธี และปลูกในพื้นที่ดี ไม่มีเชื้อโรค ไม่มีสารพิษในดิน สำหรับการปฏิบัติที่เกษตรกรทำได้น้อยที่สุด คือ การจดบันทึกในทุกขั้นตอน

(5.1.2) การจดบันทึกข้อมูลเพื่อหาต้นทุนและผลตอบแทน

เพื่อการสร้างความรู้ความเข้าใจในระบบการเกษตรปลอดสารพิษ ของเกษตรกรในจังหวัดเชียงใหม่ โดยสามารถนำความรู้ไปสู่การปฏิบัติจริง เพื่อหาผลความคุ้มค่าของการวางแผนการบริหารจัดการผลิตผักปลอดสารพิษ โดยได้เน้นการบันทึกข้อมูลในรอบการผลิตที่ผ่านมาภายใต้ขอบเขตของพื้นที่และระยะเวลาที่สามารถทำการผลิตผักปลอดสารพิษ ได้ดีที่สุด และน้อยที่สุดในหนึ่งปี โดยใช้แบบการบันทึกรายการและเหตุการณ์ในแต่ละวัน ตลอดจนรายการต้นทุน รายได้ที่เกิดขึ้น ตลอดรอบการผลิต โดยมีเกษตรกรที่สนใจเข้าร่วมการผลิตภายใต้พืชเศรษฐกิจ จำนวน 33 ชนิด ดังนี้

ตารางที่ 5.2 ข้อมูลประเภทของพืชเศรษฐกิจที่ใช้ในการวิเคราะห์ปัจจัยทุนการผลิตผักปลอดสารพิษของเกษตรกร จังหวัดเชียงใหม่

ที่	ชนิดผัก	ชื่อ - สกุล	ชื่อกลุ่ม
1	ผักกาดขาวดั่ง	นายจรินทร์ แสงแก้ว	กลุ่มชุมชนศรีลานนา ต.ยางเนิ้ง อ.สารภี
2	คะน้า	นางจันทรดี คำเรือง	กลุ่มชุมชนศรีลานนา ต.ยางเนิ้ง อ.สารภี
3	บร็อกโคลี่	นางสมศรี นันติ	กลุ่มชุมชนศรีลานนา ต.ยางเนิ้ง อ.สารภี
4	สลัดใบ	นางช่วย โหมคกลิ่น	กลุ่มชุมชนศรีลานนา ต.ยางเนิ้ง อ.สารภี
5	กะหล่ำปลี	นางงกกล ชัยอุดม	กลุ่มบ้านหนองแฝก ต.หนองแฝก อ.สารภี
6	ปวยเล้ง	นางสุวรรณา ใจไฟ	กลุ่มบ้านหนองแฝก ต.หนองแฝก อ.สารภี
7	แตงกวา	นายจรัส เงามคำ	กลุ่มบ้านหนองแฝก ต.หนองแฝก อ.สารภี
8	มะเขือยาว	นางวรรณา ไชยวรรณ	กลุ่มบ้านหนองแฝก ต.หนองแฝก อ.สารภี
9	มะเขือเจ้าพระยา	นางเครือวัลย์ อังพฤษ	กลุ่มบ้านหนองแฝก ต.หนองแฝก อ.สารภี
10	ผักกาดฮ่องเต้	นายเรืองเดช ขาวชัย	กลุ่มบ้านพระนอนป่าเกดถี้ ต.ยางเนิ้ง อ.สารภี
11	ตั้งโอ้	นางศรีวรรณ ปิ่นมงคล	กลุ่มบ้านพระนอนป่าเกดถี้ ต.ยางเนิ้ง อ.สารภี
12	มะเขือเทศ	น.ส.อรุณี อินทร์ชัย	กลุ่มบ้านพระนอนป่าเกดถี้ ต.ยางเนิ้ง อ.สารภี

ตารางที่ 5.2 ข้อมูลประเภทของพืชเศรษฐกิจที่ใช้ในการวิเคราะห์ปัจจัยทุนการผลิต

ผักปลอดสารพิษของเกษตรกร จังหวัดเชียงใหม่ (ต่อ)

ที่	ชนิดผัก	ชื่อ - สกุล	ชื่อกลุ่ม
13	คื่นช่าย	นายอุดม อภิชัย	กลุ่มบ้านพระนอนป่าเกดถึ ต.ยางเนิ้ง อ.สารภี
14	ถั่วแขก	นางวันดี ไชยวรรณ	กลุ่มบ้านพระนอนป่าเกดถึ ต.ยางเนิ้ง อ.สารภี
15	กระเทียมดั้น	นายสุทัศน์ จันทมา	กลุ่มบ้านแม่ฮ่องใต้ ต.แม่ก้า อ.สันป่าตอง
16	กะหล่ำดอก	นายชูศักดิ์ บุญสม	กลุ่มบ้านแม่ฮ่องใต้ ต.แม่ก้า อ.สันป่าตอง
17	ถั่วพู	นายจรูญ ปิงชัย	กลุ่มบ้านแม่ฮ่องใต้ ต.แม่ก้า อ.สันป่าตอง
18	พริกขี้หนู	นายประพัฒน์ ชุมแสง	กลุ่มบ้านแม่ฮ่องใต้ ต.แม่ก้า อ.สันป่าตอง
19	ถั่วฝักยาว	นางทัศนีย์ ไสคำ	กลุ่มวิสาหกิจชุมชนแม่วางเกษตรอินทรีย์ อ.แม่วาง
20	บวบเหลี่ยม	นายรังสรรค์ กันวิยะ	กลุ่มวิสาหกิจชุมชนแม่วางเกษตรอินทรีย์ อ.แม่วาง
21	ผักโขมจีน	นายทอน บุญทา	กลุ่มวิสาหกิจชุมชนแม่วางเกษตรอินทรีย์ อ.แม่วาง
22	ถั่วคันทา	นางลีลา รัตนะ	กลุ่มวิสาหกิจชุมชนแม่วางเกษตรอินทรีย์ อ.แม่วาง
23	ผักกาดขาว	นางลลิตา กันวิยะ	กลุ่มวิสาหกิจชุมชนแม่วางเกษตรอินทรีย์ อ.แม่วาง
24	มะระจีน	นางศิริลักษณ์ สิริมน	กลุ่มบ้านป่าข่อยเหนือ ต.สันผีเสื้อ อ.เมือง
25	ผักชี	นางออนศรี พรหมมินทร์	กลุ่มบ้านป่าข่อยเหนือ ต.สันผีเสื้อ อ.เมือง
26	ผักบุ้งจีน	นางผ่องพรรณ คำเป็ง	กลุ่มบ้านป่าข่อยเหนือ ต.สันผีเสื้อ อ.เมือง
27	พริกหนุ่ม	นางเจียมตา ปัญญาณะ	กลุ่มบ้านป่าข่อยเหนือ ต.สันผีเสื้อ อ.เมือง
28	เห็ดนางฟ้า	นางบัวคำ ชูอภัย	กลุ่มเพาะเห็ดบ้านดอกแดง อ.คอยสะเก็ด
29	เห็ดลม	นายบานเย็น รัญจวรรณ	กลุ่มเพาะเห็ดบ้านดอกแดง อ.คอยสะเก็ด
30	ผักกาดหางหงษ์	นายธิตพงษ์ ไชยประคอง	กลุ่มเพาะเห็ดบ้านดอกแดง อ.คอยสะเก็ด
31	หัวไชเท้า	นางอารีย์ เสาร์แก้ว	กลุ่มวิสาหกิจชุมชนเกษตรอินทรีย์ดอกคำ อ.พร้าว
32	แครอท	นางดาววิภา ปันศาสตร์	กลุ่มวิสาหกิจชุมชนเกษตรอินทรีย์ดอกคำ อ.พร้าว
33	กุยช่าย	นายณรงค์ชัย ปาระโกน	กลุ่มวิสาหกิจชุมชนเกษตรอินทรีย์ดอกคำ อ.พร้าว

ที่มา : ข้อมูลเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการกิจกรรมแปลงสาธิต การปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี
สำหรับพืช (จีเอพี)

ตารางที่ 5.3 ข้อมูลการวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนของเกษตรกรผู้ผลิตผักปลอดสารพิษ

ที่	ชนิดผัก	จำนวน		ต้นทุน/ปัจจัยในการผลิต					รายได้	ผลกำไร
		พื้นที่	แปลง	ผันแปร	วัสดุ	เมล็ด	อื่น ๆ	รวม		
1	ผักกาดขาวดั่ง	50 ตรว.	2	200	75	25		300	888	588
2	กระเทียมต้น	1 งาน	4	1,190	1,315	540		3,045	5,407	2,362
3	กะหล่ำปลี	50 ตรว.	4	690	130	200		1,020	1,290	270
4	คะน้า	50 ตรว.	6	556	109	50		715	950	235
5	คื่นช่าย	1 งาน	4	1,875	1,220	155		3,250	3,390	140
6	กะหล่ำดอก	50 ตรว.	5	364	395	100	100	959	2,840	1,881
7	ถั่วแขก	50 ตรว.	6	986	30	100		1,116	1,440	324
8	ถั่วพู	50 ตรว.	6	834	1,035	60	100	2,029	2,250	221
9	บร็อกโคลี่	50 ตรว.	4	750	200	120		1,070	1,133	63
10	ปวยเล้ง	50 ตรว.	8	606	1,125	180		1,911	2,645	734
11	ผักโขมจีน	1 งาน	12	1,010	53	395	200	1,658	2,180	522
12	ผักกาดขาว	1 งาน	6	578	100	10		688	725	37
13	มะระจีน	50 ตรว.	6	576	213	800		1,589	-	-1,589
14	ผักชี	50 ตรว.	2	304	145	100	50	599	910	311
15	ผักบุ้งจีน	1 งาน	4	162	15	200	50	427	500	73
16	ถัสดิบ	1 งาน	8	1,712	278	85		2,075	3,206	1,131
17	พริกขี้หนู	1 งาน	1	1,810	1,037		200	3,047	5,400	2,353
18	พริกหนุ่ม	50 ตรว.	4	500	300	100	100	1,020	1,630	610
19	มะเขือเทศ	50 ตรว.	5	3,100	285	60		3,445	4,390	945
20	ถั่วฝักยาว	1 งาน	4	574	410	280	-	1,264	375	-889
21	บวบเหลี่ยม	1 งาน	4	648	766	280	375	2,069	2,200	131
22	แตงกวา	50 ตรว.	3	916	400	135	500	1,951	900	-1,051
23	แครอท	1 งาน	14	1,384	120	60		1,564	3,210	1,646
24	ผักกาดฮ่องเต้	50 ตรว.	5	474	120	120	-	714	804	90
25	ตั้งโอ้	50 ตรว.	3	572	220	50		842	1,040	198
26	ถั่วลันเตา	1 งาน	4	954	450	200		1,604	3,515	1,911
27	หัวไชเท้า	1 งาน	12	686	530	60	175	1,451	1,532	81
28	มะเขือยาว	50 ตรว.	2	728	290	150	100	1,268	1,330	62
29	มะเขือเจ้าพระยา	50 ตรว.	4	1,894	259	80	80	2,313	2,510	197

ตารางที่ 5.2 ข้อมูลการวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนของเกษตรกรผู้ผลิตผักปลอดสารพิษ (ต่อ)

ที่	ชนิดผัก	จำนวน		ต้นทุน/ปัจจัยในการผลิต					รายได้	ผลกำไร
		พื้นที่	แปลง	ผันแปร	วัสดุ	เมล็ด	อื่น ๆ	รวม		
30	เห็ดนางฟ้า	1 ไร่	5,296 ก้อน	10,770	8,088	1,400	5,000	25,258	34,730	9,472
31	เห็ดหลิน	1 ไร่	5,300 ก้อน	11,800	7,275	1,050	6,000	26,075	26,075	3,050
32	ผักกาดขาวหงษ์	50 ตรว.	6	1,481	300	200	-	1,981	0	- 1,981
33	กุยช่าย	50 ตรว.	10	144	310	180	400	1,034	390	- 644

ที่มา : จากแบบบันทึกข้อมูลเพื่อใช้ในการระบบการผลิตของเกษตรกร 33 ราย

5.2 การวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนการผลิตผักปลอดสารพิษ

จากตารางที่ 5.3 ผลการวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนการผลิตผักปลอดสารพิษของเกษตรกรจำนวน 33 ราย ในพืชเศรษฐกิจทั้ง 33 ชนิด ในช่วงฤดูกาลผลิตที่ดีที่สุด คือ ในช่วงเดือน ธันวาคม จนถึง เดือนมีนาคม ผลการบันทึกข้อมูลทำให้ทราบถึงต้นทุนและผลตอบแทนของพืชแต่ละชนิดดังต่อไปนี้

1. ผักกาดคาวตั่ง

ผลการวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนในการผลิตผักกาดคาวตั่งของเกษตรกรพบว่า เกษตรกรมีรายได้จากการผลิตผักกาดคาวตั่ง เป็นเงินจำนวนทั้งสิ้น 888 บาท ต่อพื้นที่การผลิต 50 ตารางวา ด้วยจำนวนการปลูก 2 แปลง (ขนาดกว้าง 50 ซม. ยาว 8 เมตร) โดยมีต้นทุนที่ใช้ในการผลิตต่อการปลูกในแต่ละรอบการผลิตในระยะเวลา 3 เดือนในครั้งนี้ เป็นเงินจำนวนทั้งสิ้น 300 บาท โดยแยกเป็นต้นทุนผันแปรที่จ่ายเป็นต้นทุน 100 บาท และต้นทุนผันแปรที่ไม่ได้จ่ายเป็นเงิน คือ ค่าแรงในการปลูก ค่ารดน้ำ การถอนหญ้าหรือการดูแลวัชพืช จำนวน 200 บาท จากการเก็บเกี่ยวผลผลิตผักกาดคาวตั่ง เกษตรกรได้ผลผลิตทั้งสิ้นถึง 80 กิโลกรัม สามารถทำกำไรทำให้ผลตอบแทนจำนวน 588 บาท (และผลตอบแทนที่หักรายจ่ายที่เป็นเงินสดจริง เท่ากับ 588 บาท กับ ค่าแรงงานที่ไม่ได้จ่ายเป็นเงินสด 200 บาท รวมเป็นเงินทั้งสิ้น 788 บาท) ต่อพื้นที่ 50 ตารางวาต่อหนึ่งรอบการผลิต (3 เดือน)

2. กระเทียมต้น

ผลการวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนในการผลิตกระเทียมต้น ของเกษตรกรพบว่า เกษตรกรมีรายได้จากการผลิตกระเทียมต้น เป็นเงินจำนวนทั้งสิ้น 5,407 บาท ต่อพื้นที่การผลิต 1 งาน ด้วยจำนวนการปลูก 4 แปลง (ขนาดกว้าง 100 ซม. ยาว 4 เมตร) โดยมีต้นทุนที่ใช้ในการผลิตต่อรอบการผลิตในระยะเวลา 4 เดือนในครั้งนี้ เป็นเงินจำนวนทั้งสิ้น 3,045 บาท โดยแยกเป็นต้นทุนผันแปรที่จ่ายเป็นต้นทุน 1,855 บาท และต้นทุนผันแปรที่ไม่ได้จ่ายเป็นเงิน คือค่าแรงในการปลูก ค่ารดน้ำ การถอนหญ้าหรือการดูแลวัชพืช จำนวน 1,190 บาท จากการเก็บเกี่ยวผลผลิตมะเขือเทศ เกษตรกรได้ผลผลิตทั้งสิ้นถึง 347 กิโลกรัม สามารถทำกำไรให้ผลตอบแทนจำนวน 2,362 บาท (และผลตอบแทนที่หักรายจ่ายที่เป็นเงินสดจริง เท่ากับ 2,362 บวกกับค่าแรงงานที่ไม่ได้จ่ายเป็นเงินสด 1,190 บาท รวมเป็นเงินทั้งสิ้น 3,552 บาท) ต่อพื้นที่ 1 งาน ต่อหนึ่งรอบการผลิต

3. กะหล่ำปลี

ผลการวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนในการผลิตกะหล่ำปลีของเกษตรกรพบว่า เกษตรกรมีรายได้จากการผลิตกะหล่ำปลี เป็นเงินจำนวนทั้งสิ้น 1,290 บาท ต่อพื้นที่การผลิต 50 ตารางวา ด้วยจำนวนการปลูก 2 แปลง (ขนาดกว้าง 80 ซม. ยาว 4 เมตร) โดยมีต้นทุนที่ใช้ในการผลิตต่อรอบการผลิตในระยะเวลา 3 เดือนในครั้งนี้ เป็นเงินจำนวนทั้งสิ้น 1,020 บาท โดยแยกเป็นต้นทุนผันแปรที่จ่ายเป็นต้นทุน 330 บาท และต้นทุนผันแปรที่ไม่ได้จ่ายเป็นเงิน คือค่าแรงในการปลูก ค่ารดน้ำ การถอนหญ้าหรือการดูแลวัชพืช จำนวน 690 บาท จากการเก็บเกี่ยวผลผลิตกะหล่ำปลี เกษตรกรได้ผลผลิตทั้งสิ้นถึง 180 กิโลกรัม สามารถทำกำไรให้ผลตอบแทนจำนวน 270 บาท (และผลตอบแทนที่หักรายจ่ายที่เป็นเงินสดจริง เท่ากับ 280 บวกกับค่าแรงงานที่ไม่ได้จ่ายเป็นเงินสด 690 บาท รวมเป็นเงินทั้งสิ้น 1,270 บาท) ต่อพื้นที่ 50 ตารางวา ต่อหนึ่งรอบการผลิต

4. กระเทียม

ผลการวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนในการผลิตผักกระเทียมของเกษตรกรพบว่า เกษตรกรมีรายได้จากการผลิตผักกระเทียม เป็นเงินจำนวนทั้งสิ้น 950 บาท ต่อพื้นที่การผลิต 1 งาน 50 ตารางวา ด้วยจำนวนการปลูก 6 แปลง (ขนาดกว้าง 60 ซม. ยาว 1.50 เมตร) โดยมีต้นทุนที่ใช้ในการผลิตต่อรอบการผลิตในระยะเวลา 3 เดือนในครั้งนี้ เป็นเงินจำนวนทั้งสิ้น 715 บาท โดย

แยกเป็นต้นทุนผันแปรที่จ่ายเป็นตัวเงิน 159 บาท และต้นทุนผันแปรที่ไม่ได้จ่ายเป็นเงิน คือ ค่าแรงในการปลูก ค่ารดน้ำ การถอนหญ้าหรือการดูแลวัชพืช จำนวน 556 บาท จากการเก็บเกี่ยว ผลผลิตผักคะน้า เกษตรกรได้ผลผลิตทั้งสิ้นถึง 103 กิโลกรัม สามารถทำกำไรที่ให้ผลตอบแทน จำนวน 235 บาท (และผลตอบแทนที่หักรายจ่ายที่เป็นเงินสดจริง เท่ากับ 235 บวกกับ ค่าแรงงานที่ไม่ได้จ่ายเป็นเงินสด 556 บาท รวมเป็นเงินทั้งสิ้น 791 บาท) ต่อพื้นที่ 50 ตารางวา ต่อหนึ่งรอบการผลิต

5. คื่นช่าย

ผลการวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนในการผลิตคื่นช่ายของเกษตรกรพบว่า เกษตรกรมีรายได้จากการผลิตคื่นช่าย เป็นเงินจำนวนทั้งสิ้น 3,390 บาท ต่อพื้นที่การผลิต 1 งาน ด้วยจำนวนการปลูก 6 แปลง (ขนาดกว้าง 100 ซม. ยาว 4 เมตร) โดยมีต้นทุนที่ใช้ในการผลิตต่อรอบการผลิตในระยะเวลา 4 เดือนในครั้งนี้ เป็นเงินจำนวนทั้งสิ้น 3,250 บาท โดยแยกเป็นต้นทุนผันแปรที่จ่ายเป็นตัวเงิน 1,220 บาท และต้นทุนผันแปรที่ไม่ได้จ่ายเป็นเงิน คือค่าแรงในการปลูก ค่ารดน้ำ การถอนหญ้าหรือการดูแลวัชพืช จำนวน 1,875 บาท จากการเก็บเกี่ยวผลผลิตคื่นช่าย เกษตรกรได้ผลผลิตทั้งสิ้นถึง 305 กิโลกรัม สามารถทำกำไรที่ให้ผลตอบแทนจำนวน 140 บาท (และผลตอบแทนที่หักรายจ่ายที่เป็นเงินสดจริง เท่ากับ 140 บวกกับ ค่าแรงงานที่ไม่ได้จ่ายเป็นเงินสด 1,875 บาท รวมเป็นเงินทั้งสิ้น 2,015 บาท) ต่อพื้นที่ 1 งานต่อหนึ่งรอบการผลิต

6. กระหล่ำดอก

ผลการวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนในการผลิตกระหล่ำดอกของเกษตรกรพบว่า เกษตรกรมีรายได้จากการผลิตกระหล่ำดอกเป็นเงินจำนวนทั้งสิ้น 2,840 บาท ต่อพื้นที่การผลิต 1 งาน 50 ตารางวา ด้วยจำนวนการปลูก 5 แปลง (ขนาดกว้าง 100 ซม. ยาว 5 เมตร) โดยมีต้นทุนที่ใช้ในการผลิตต่อรอบการผลิตในระยะเวลา 4 เดือนในครั้งนี้ เป็นเงินจำนวนทั้งสิ้น 959 บาท โดยแยกเป็นต้นทุนผันแปรที่จ่ายเป็นตัวเงิน 595 บาท และต้นทุนผันแปรที่ไม่ได้จ่ายเป็นเงิน คือค่าแรงในการปลูก ค่ารดน้ำ การถอนหญ้าหรือการดูแลวัชพืช จำนวน 364 บาท จากการเก็บเกี่ยว ผลผลิตกระหล่ำดอกเกษตรกรได้ผลผลิตทั้งสิ้นถึง 284 กิโลกรัม สามารถทำกำไรที่ให้ผลตอบแทนจำนวน 1,881 บาท (และผลตอบแทนที่หักรายจ่ายที่เป็นเงินสดจริง เท่ากับ 1,881 บวกกับ ค่าแรงงานที่ไม่ได้จ่ายเป็นเงินสด 364 บาท รวมเป็นเงินทั้งสิ้น 2,245 บาท) ต่อพื้นที่ 50 ตารางวาต่อหนึ่งรอบการผลิต

7. ถั่วแขก

ผลการวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนในการผลิตถั่วแขกของเกษตรกรพบว่า เกษตรกรมีรายได้จากการผลิตถั่วแขก เป็นเงินจำนวนทั้งสิ้น 1,440 บาท ต่อพื้นที่การผลิต 1 งาน 50 ตารางวา ด้วยจำนวนการปลูก 6 แปลง (ขนาดกว้าง 60 ซม. ยาว 2 เมตร) โดยมีต้นทุนที่ใช้ในการผลิตต่อรอบการผลิตในระยะเวลา 3 เดือนในครั้งนี้ เป็นเงินจำนวนทั้งสิ้น 1,116 บาท โดยแยกเป็นต้นทุนผันแปรที่จ่ายเป็นตัวเงิน 130 บาท และต้นทุนผันแปรที่ไม่ได้จ่ายเป็นเงิน คือ ค่าแรงในการปลูก ค่ารดน้ำ การถอนหญ้าหรือการดูแลวัชพืช จำนวน 986 บาท จากการเก็บเกี่ยวผลผลิตถั่วแขกเกษตรกรได้ผลผลิตทั้งสิ้นถึง 180 กิโลกรัม สามารถทำกำไรที่ให้ผลตอบแทนจำนวน 324 บาท (และผลตอบแทนที่หักรายจ่ายที่เป็นเงินสดจริง เท่ากับ 324 บวกกับ ค่าแรงงานที่ไม่ได้จ่ายเป็นเงินสด 986 บาท รวมเป็นเงินทั้งสิ้น 1,310 บาท) ต่อพื้นที่ 50 ตารางวา ต่อหนึ่งรอบการผลิต

8. ถั่วพู

ผลการวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนในการผลิตถั่วพูของเกษตรกรพบว่า เกษตรกรมีรายได้จากการผลิตถั่วพู เป็นเงินจำนวนทั้งสิ้น 2,250 บาท ต่อพื้นที่การผลิต 50 ตารางวา ด้วยจำนวนการปลูก 6 แปลง 100 ต้น (ขนาดแปลงกว้าง 100 ซม. ยาว 5 เมตร) โดยมีต้นทุนที่ใช้ในการผลิตต่อรอบการผลิตในระยะเวลา 4 เดือนในครั้งนี้ เป็นเงินจำนวนทั้งสิ้น 2,029 บาท โดยแยกเป็นต้นทุนผันแปรที่จ่ายเป็นตัวเงิน 1,195 บาท และต้นทุนผันแปรที่ไม่ได้จ่ายเป็นเงิน คือค่าแรงในการปลูก ค่ารดน้ำ การถอนหญ้าหรือการดูแลวัชพืช จำนวน 834 บาท จากการเก็บเกี่ยวผลผลิตถั่วพู เกษตรกรได้ผลผลิตทั้งสิ้นถึง 150 กิโลกรัม สามารถทำกำไรที่ให้ผลตอบแทนจำนวน 221 บาท (และผลตอบแทนที่หักรายจ่ายที่เป็นเงินสดจริง เท่ากับ 221 บวกกับ ค่าแรงงานที่ไม่ได้จ่ายเป็นเงินสด 834 บาท รวมเป็นเงินทั้งสิ้น 1,055 บาท) ต่อพื้นที่ 50 ตารางวาต่อหนึ่งรอบการผลิต

9. บร็อคโคลี่

ผลการวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนในการผลิตบร็อคโคลี่ของเกษตรกรพบว่า เกษตรกรมีรายได้จากการผลิตบร็อคโคลี่เป็นเงินจำนวนทั้งสิ้น 1,133 บาท ต่อพื้นที่การผลิต 50 ตารางวา ด้วยจำนวนการปลูก 4 แปลง 300 ต้น (ขนาดแปลงกว้าง 80 ซม. ยาว 4 เมตร) โดยมีต้นทุนที่ใช้ในการผลิตต่อรอบการผลิตในระยะเวลา 3 เดือนในครั้งนี้ เป็นเงินจำนวนทั้งสิ้น

1,070 บาท โดยแยกเป็นต้นทุนผันแปรที่จ่ายเป็นตัวเงิน 320 บาท และต้นทุนผันแปรที่ไม่ได้จ่ายเป็นเงิน คือค่าแรงในการปลูก ค่ารดน้ำ การถอนหญ้าหรือการดูแลวัชพืช จำนวน 750 บาท จากการเก็บเกี่ยวผลผลิตบร็อคโคลี่เกษตรกรได้ผลผลิตทั้งสิ้นถึง 104 กิโลกรัม สามารถทำกำไรที่ให้ผลตอบแทนจำนวน 63 บาท (และผลตอบแทนที่หักรายจ่ายที่เป็นเงินสดจริง เท่ากับ 63 บวกกับ ค่าแรงงานที่ไม่ได้จ่ายเป็นเงินสด 750 บาท รวมเป็นเงินทั้งสิ้น 813 บาท) ต่อพื้นที่ 50 ตารางวา ต่อหนึ่งรอบการผลิต

10. ปวยเล้ง

ผลการวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนในการผลิตผักปวยเล้งของเกษตรกรพบว่า เกษตรกรมีรายได้จากการผลิต เป็นเงินจำนวนทั้งสิ้น 2,645 บาท ต่อพื้นที่การผลิต 50 ตารางวา ด้วยจำนวนการปลูก 8 แปลง (ขนาดกว้าง 70 ซม. ยาว 2 เมตร) โดยมีต้นทุนที่ใช้ในการผลิตต่อรอบการผลิตในระยะเวลา 3 เดือนในครั้งนี้ เป็นเงินจำนวนทั้งสิ้น 1,911 บาท โดยแยกเป็นต้นทุนผันแปรที่จ่ายเป็นตัวเงิน 1,305 บาท และต้นทุนผันแปรที่ไม่ได้จ่ายเป็นเงิน คือค่าแรงในการปลูก ค่ารดน้ำ การถอนหญ้าหรือการดูแลวัชพืช จำนวน 606 บาท จากการเก็บเกี่ยวผลผลิตผักปวยเล้ง เกษตรกรได้ผลผลิตทั้งสิ้นถึง 167 กิโลกรัม สามารถทำกำไรที่ให้ผลตอบแทนจำนวน 734 บาท (และผลตอบแทนที่หักรายจ่ายที่เป็นเงินสดจริง เท่ากับ 734 บวกกับ ค่าแรงงานที่ไม่ได้จ่ายเป็นเงินสด 606 บาท รวมเป็นเงินทั้งสิ้น 1,340 บาท) ต่อพื้นที่ 50 ตารางวาต่อหนึ่งรอบการผลิตที่

11. ผักโขมจีน

ผลการวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนในการผลิตผักโขมจีน ของเกษตรกรพบว่า เกษตรกรมีรายได้จากการผลิตผักโขมจีน เป็นเงินจำนวนทั้งสิ้น 2,180 บาท ต่อพื้นที่การผลิต 50 ตารางวา ด้วยจำนวนการปลูก 6 แปลง (ขนาดกว้าง 80 ซม. ยาว 2.5 เมตร) โดยมีต้นทุนที่ใช้ในการผลิตต่อรอบการผลิตในระยะเวลา 4 เดือนในครั้งนี้ เป็นเงินจำนวนทั้งสิ้น 1,658 บาท โดยแยกเป็นต้นทุนผันแปรที่จ่ายเป็นตัวเงิน 648 บาท และต้นทุนผันแปรที่ไม่ได้จ่ายเป็นเงิน คือค่าแรงในการปลูก ค่ารดน้ำ การถอนหญ้าหรือการดูแลวัชพืช จำนวน 1,010 บาท จากการเก็บเกี่ยวผลผลิตผักโขมจีน เกษตรกรได้ผลผลิตทั้งสิ้นถึง 109 กิโลกรัม สามารถทำกำไรที่ให้ผลตอบแทนจำนวน 522 บาท (และผลตอบแทนที่หักรายจ่ายที่เป็นเงินสดจริง เท่ากับ 522 บวก

กับ ค่าแรงงานที่ไม่ได้จ่ายเป็นเงินสด 1,010 บาท รวมเป็นเงินทั้งสิ้น 1,532 บาท) ต่อพื้นที่ 50 ตารางวาต่อหนึ่งรอบการผลิต

12. ผักกาดขาว

ผลการวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนในการผลิตผักกาดขาว ของเกษตรกรพบว่า เกษตรกรมีรายได้จากการผลิตผักกาดขาวเป็นเงินจำนวนทั้งสิ้น 725 บาท ต่อผักกาดขาว 200 ต้น ในพื้นที่การผลิต 50 ตารางวา ด้วยจำนวนการปลูก 6 แปลง (ขนาดกว้าง 80 ซม. ยาว 2.5 เมตร) โดยมีต้นทุนที่ใช้ในการผลิตต่อรอบการผลิตในระยะเวลา 4 เดือนในครั้งนี้ เป็นเงินจำนวนทั้งสิ้น 688 บาท โดยแยกเป็นต้นทุนผันแปรที่จ่ายเป็นตัวเงิน 110 บาท และต้นทุนผันแปรที่ไม่ได้จ่ายเป็นเงิน คือค่าแรงในการปลูก ค่ารดน้ำ การถอนหญ้าหรือการดูแลวัชพืช จำนวน 578 บาท จากการเก็บเกี่ยวผลผลิตผักกาดขาว เกษตรกรได้ผลผลิตทั้งสิ้นถึง 145 กิโลกรัม สามารถทำกำไรที่ ให้ผลตอบแทนจำนวน 37 บาท (และผลตอบแทนที่หักรายจ่ายที่เป็นเงินสดจริง เท่ากับ 37 บาท กับ ค่าแรงงานที่ไม่ได้จ่ายเป็นเงินสด 578 บาท รวมเป็นเงินทั้งสิ้น 615 บาท) ต่อผักกาดขาว 200 ต้น และเป็นกรณีที่การเพาะปลูกในครั้งนี้ เจอเชื้อราและแมลงก้นกบ ทำให้ไม่สามารถเก็บเกี่ยวผลผลิตได้ในรอบที่สอง

13. มะระจีน

ผลการวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนในการผลิต มะระจีนของเกษตรกรพบว่า เกษตรกรมีรายได้จากการผลิตมะระจีน เป็นเงินจำนวนทั้งสิ้น 0 บาท ต่อพื้นที่การผลิต 25 ตารางวา ด้วยจำนวนการปลูก 6 แปลง (ขนาดกว้าง 80 ซม. ยาว 1.5 เมตร) โดยมีต้นทุนที่ใช้ในการผลิตต่อรอบการผลิตในระยะเวลา 4 เดือนในครั้งนี้ เป็นเงินจำนวนทั้งสิ้น 1,589 บาท โดยแยกเป็นต้นทุนผันแปรที่จ่ายเป็นตัวเงิน 1,013 บาท และต้นทุนผันแปรที่ไม่ได้จ่ายเป็นเงิน คือค่าแรงในการปลูก ค่ารดน้ำ การถอนหญ้าหรือการดูแลวัชพืช จำนวน 576 บาท จากการเก็บเกี่ยวผลผลิตมะระจีน เกษตรกรได้ผลผลิตทั้งสิ้นถึง 0 กิโลกรัม ในรอบการผลิตนี้ไม่สามารถทำกำไรให้ผลตอบแทนแก่เกษตรกร เนื่องจากปัญหา จากโร ที่ทำให้ยอดของมะระจีนขาดความสมบูรณ์ ทำให้โอกาสออกดอกผลิตผลน้อยลง และปัญหาจากเพลี้ยไฟ ซึ่งทำให้ ยอด ตา ดอก และใบอ่อน ทำให้ชะงักการเจริญเติบโต

14. ผักชี

ผลการวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนในการผลิตผักชีของเกษตรกรพบว่า เกษตรกรมีรายได้จากการผลิตผักชีเป็นเงินจำนวนทั้งสิ้น 910 บาท ต่อพื้นที่การผลิต 50 ตารางวา ด้วยจำนวนการปลูก 6 แปลง (ขนาดกว้าง 80 ซม. ยาว 4 เมตร) โดยมีต้นทุนที่ใช้ในการผลิตต่อรอบการผลิตในระยะเวลา 3 เดือนในครั้งนี้ เป็นเงินจำนวนทั้งสิ้น 599 บาท โดยแยกเป็นต้นทุนผันแปรที่จ่ายเป็นต้นทุน 295 บาท และต้นทุนผันแปรที่ไม่ได้จ่ายเป็นเงิน คือค่าแรงในการปลูก ค่ารดน้ำ การถอนหญ้าหรือการดูแลวัชพืช จำนวน 304 บาท จากการเก็บเกี่ยวผลผลิตผักชี เกษตรกรได้ผลผลิตทั้งสิ้นถึง 91 กิโลกรัม สามารถทำกำไรให้ผลตอบแทนจำนวน 311 บาท (และผลตอบแทนที่หักรายจ่ายที่เป็นเงินสดจริง เท่ากับ 311 บวกกับ ค่าแรงงานที่ไม่ได้จ่ายเป็นเงินสด 304 บาท รวมเป็นเงินทั้งสิ้น 615 บาท) ต่อพื้นที่ 50 ตารางวาต่อพื้นที่หนึ่งรอบการผลิต โดยการผลิตในครั้งนี้ เกษตรกรสามารถปลูกรวมกับต้นกระเทียม ทำให้มีรายได้จากการผลิตพืชสองชนิดควบคู่ไปด้วยกัน

15. ผักบุ้งจีน

ผลการวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนในการผลิตผักบุ้งจีน ของเกษตรกรพบว่า เกษตรกรมีรายได้จากการผลิตผักบุ้งจีน เป็นเงินจำนวนทั้งสิ้น 500 บาท ต่อพื้นที่การผลิต 50 ตารางวา ด้วยจำนวนการปลูก 4 แปลง (ขนาดกว้าง 80 ซม. ยาว 4 เมตร) โดยมีต้นทุนที่ใช้ในการผลิตต่อรอบการผลิตในระยะเวลา 3 เดือนในครั้งนี้ เป็นเงินจำนวนทั้งสิ้น 427 บาท โดยแยกเป็นต้นทุนผันแปรที่จ่ายเป็นต้นทุน 265 บาท และต้นทุนผันแปรที่ไม่ได้จ่ายเป็นเงิน คือค่าแรงในการปลูก ค่ารดน้ำ การถอนหญ้าหรือการดูแลวัชพืช จำนวน 162 บาท จากการเก็บเกี่ยวผลผลิตผักบุ้งจีน เกษตรกรได้ผลผลิตทั้งสิ้นถึง 55 กิโลกรัม สามารถทำกำไรให้ผลตอบแทนจำนวน 73 บาท (และผลตอบแทนที่หักรายจ่ายที่เป็นเงินสดจริง เท่ากับ 73 บวกกับ ค่าแรงงานที่ไม่ได้จ่ายเป็นเงินสด 162 บาท รวมเป็นเงินทั้งสิ้น 235 บาท) ต่อพื้นที่ 50 ตารางวาต่อหนึ่งรอบการผลิต ปัญหาที่พบคือ การผลิตผักบุ้งจีนในช่วงฤดูหนาวทำให้การดูแล และสภาพอากาศไม่เอื้ออำนวยต่อรอบการผลิตในฤดูนี้ นับได้ว่าเป็นค่าผลตอบแทนขั้นต่ำที่เกษตรกรเคยทำได้

16. สลัดใบ

ผลการวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนในการผลิตผักสลัดใบของเกษตรกรพบว่า เกษตรกรมีรายได้จากการผลิตผักสลัดใบ เป็นเงินจำนวนทั้งสิ้น 3,206 บาท ต่อพื้นที่การผลิต 1 งาน ด้วยจำนวนการปลูก 4 แปลง (ขนาดกว้าง 100 ซม. ยาว 8 เมตร) โดยมีต้นทุนที่ใช้ในการผลิตต่อรอบการผลิตในระยะเวลา 3 เดือนในครั้งนี้ เป็นเงินจำนวนทั้งสิ้น 2,075 บาท โดยแยกเป็นต้นทุนผันแปรที่จ่ายเป็นต้นทุน 363 บาท และต้นทุนผันแปรที่ไม่ได้จ่ายเป็นเงิน คือค่าแรงในการปลูก ค่ารดน้ำ การถอนหญ้าหรือการดูแลวัชพืช จำนวน 1,712 บาท จากการเก็บเกี่ยวผลผลิตผักสลัดใบ เกษตรกรได้ผลผลิตทั้งสิ้นถึง 659 กิโลกรัม สามารถทำกำไรที่ให้ผลตอบแทนจำนวน 1,131 บาท (และผลตอบแทนที่หักรายจ่ายที่เป็นเงินสดจริง เท่ากับ 1,131 บวกกับ ค่าแรงงานที่ไม่ได้จ่ายเป็นเงินสด 1,712 บาท รวมเป็นเงินทั้งสิ้น 2,843 บาท) ต่อพื้นที่ 1 งานต่อหนึ่งรอบการผลิต

17. พริกชี้หนู

ผลการวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนในการผลิตพริกชี้หนู ของเกษตรกรพบว่า เกษตรกรมีรายได้จากการผลิตพริกชี้หนู เป็นเงินจำนวนทั้งสิ้น 5,400 บาท ต่อพื้นที่การผลิต 1 งาน ด้วยจำนวนการปลูกพริกชี้หนู 614 ต้น บนพื้นที่ 4 แปลง (ขนาดกว้าง 100 ซม. ยาว 8 เมตร) โดยมีต้นทุนที่ใช้ในการผลิตต่อรอบการผลิตในระยะเวลา 4 เดือนในครั้งนี้ เป็นเงินจำนวนทั้งสิ้น 3,047 บาท โดยแยกเป็นต้นทุนผันแปรที่จ่ายเป็นต้นทุน 1,237 บาท และต้นทุนผันแปรที่ไม่ได้จ่ายเป็นเงิน คือค่าแรงในการปลูก ค่ารดน้ำ การถอนหญ้าหรือการดูแลวัชพืช จำนวน 1,810 บาท จากการเก็บเกี่ยวผลผลิตพริกชี้หนู เกษตรกรได้ผลผลิตทั้งสิ้นถึง 220 กิโลกรัม สามารถทำกำไรที่ให้ผลตอบแทนจำนวน 2,353 บาท (และผลตอบแทนที่หักรายจ่ายที่เป็นเงินสดจริง เท่ากับ 2,353 บวกกับ ค่าแรงงานที่ไม่ได้จ่ายเป็นเงินสด 1,810 บาท รวมเป็นเงินทั้งสิ้น 4,163 บาท) ต่อการปลูกพริกชี้หนู 614 ต้น ต่อหนึ่งรอบการผลิต และภายใต้การจับเก็บข้อมูลเพียงสี่เดือน ซึ่งเกษตรกรสามารถเก็บผลผลิตต่อไปได้อีกจนถึงสิ้นเดือนเมษายน

18. พริกหนุ่ม

ผลการวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนในการผลิตพริกหนุ่ม ของเกษตรกรพบว่า เกษตรกรมีรายได้จากการผลิตพริกหนุ่ม เป็นเงินจำนวนทั้งสิ้น 1,630 บาท ต่อพื้นที่การผลิต 50 ตารางวา ด้วยจำนวนการปลูกพริกหนุ่ม 400 ต้น 4 แปลง (ขนาดกว้าง 80 ซม. ยาว 4 เมตร) โดยมีต้นทุนที่ใช้ในการผลิตต่อการผลิตในระยะเวลา 4 เดือนในครั้งนี้ เป็นเงินจำนวนทั้งสิ้น 1,020 บาท โดยแยกเป็นต้นทุนผันแปรที่จ่ายเป็นตัวเงิน 500 บาท และต้นทุนผันแปรที่ไม่ได้จ่ายเป็นเงิน คือค่าแรงในการปลูก ค่ารดน้ำ การถอนหญ้าหรือการดูแลวัชพืช จำนวน 520 บาท จากการเก็บเกี่ยวผลผลิตพริกหนุ่ม เกษตรกรได้ผลผลิตทั้งสิ้นถึง 163 กิโลกรัม สามารถทำกำไรที่ให้ผลตอบแทนจำนวน 610 บาท (และผลตอบแทนที่หักรายจ่ายที่เป็นเงินสดจริง เท่ากับ 610 บาท กับ ค่าแรงงานที่ไม่ได้จ่ายเป็นเงินสด 520 บาท รวมเป็นเงินทั้งสิ้น 1,130 บาท) ต่อพื้นที่ 50 ตารางวาต่อหนึ่งรอบการผลิต และภายใต้การจัดเก็บข้อมูลเพียงสี่เดือน ซึ่งเกษตรกรสามารถเก็บผลผลิตต่อไปได้อีกจนถึงสิ้นเดือนพฤษภาคม

19. มะเขือเทศ

ผลการวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนในการผลิตมะเขือเทศของเกษตรกรพบว่า เกษตรกรมีรายได้จากการผลิตมะเขือเทศ เป็นเงินจำนวนทั้งสิ้น 4,526 บาท ต่อพื้นที่การผลิต 200 ตารางวา ด้วยจำนวนการปลูก 5 แปลง (ขนาดกว้าง 100 ซม. ยาว 5 เมตร) โดยมีต้นทุนที่ใช้ในการผลิตต่อการผลิตในระยะเวลา 4 เดือนในครั้งนี้ เป็นเงินจำนวนทั้งสิ้น 3,445 บาท โดยแยกเป็นต้นทุนผันแปรที่จ่ายเป็นตัวเงิน 345 บาท และต้นทุนผันแปรที่ไม่ได้จ่ายเป็นเงิน คือค่าแรงในการปลูก ค่ารดน้ำ การถอนหญ้าหรือการดูแลวัชพืช จำนวน 3,100 บาท จากการเก็บเกี่ยวผลผลิตมะเขือเทศ เกษตรกรได้ผลผลิตทั้งสิ้นถึง 216 กิโลกรัม สามารถทำกำไรที่ให้ผลตอบแทนจำนวน 945 บาท (และผลตอบแทนที่หักรายจ่ายที่เป็นเงินสดจริง เท่ากับ 945 บาท กับ ค่าแรงงานที่ไม่ได้จ่ายเป็นเงินสด 3,100 บาท รวมเป็นเงินทั้งสิ้น 4,045 บาท) ต่อพื้นที่ 200 ตารางวาต่อหนึ่งรอบการผลิต

20. ถั่วฝักยาว

ผลการวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนในการผลิตถั่วฝักยาวของเกษตรกรพบว่า เกษตรกรมีรายได้จากการผลิตถั่วฝักยาว เป็นเงินจำนวนทั้งสิ้น 375 บาท ต่อพื้นที่การผลิต 50 ตารางวา ด้วยจำนวนการปลูก 6 แปลง (ขนาดกว้าง 80 ซม. ยาว 4 เมตร) โดยมีต้นทุนที่ใช้ใน

การผลิตต่อรอบการผลิตในระยะเวลา 4 เดือนในครั้งนี้ เป็นเงินจำนวนทั้งสิ้น 1,264 บาท โดยแยกเป็นต้นทุนผันแปรที่จ่ายเป็นตัวเงิน 690 บาท และต้นทุนผันแปรที่ไม่ได้จ่ายเป็นเงิน คือ ค่าแรงในการปลูก ค่ารดน้ำ การถอนหญ้าหรือการดูแลวัชพืช จำนวน 574 บาท จากการเก็บเกี่ยวผลผลิตถั่วฝักยาว เกษตรกรได้ผลผลิตทั้งสิ้นถึง 15 กิโลกรัม ไม่สามารถทำกำไรที่ให้ผลตอบแทนคิดลบจำนวน 889 บาท (และผลตอบแทนที่หักรายจ่ายที่เป็นเงินสดจริง เท่ากับ -889 บวกกับ ค่าแรงงานที่ไม่ได้จ่ายเป็นเงินสด 574 บาท รวมเป็นเงินทั้งสิ้น -315 บาท) ต่อพื้นที่ 50 ตารางวาต่อหนึ่งรอบการผลิต เนื่องจากผลิตในครั้งนี้เกษตรกรเจอกับปัญหาภาวะอากาศที่เย็นเกินไป และปัญหาจากการดูแลด้วยการใช้น้ำส้มควันไม้ที่มากเกินไป จึงส่งผลกระทบต่อการเก็บเกี่ยวที่ได้ผลไม่คึก

21. บวบเหลี่ยม

ผลการวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนในการผลิตบวบเหลี่ยมของเกษตรกรพบว่า เกษตรกรมีรายได้จากการผลิตบวบเหลี่ยม เป็นเงินจำนวนทั้งสิ้น 2,200 บาท ต่อพื้นที่การผลิต 1 งาน ด้วยจำนวนการปลูก 4 แปลง (ขนาดกว้าง 100 ซม. ยาว 50 เมตร) โดยมีต้นทุนที่ใช้ในการผลิตต่อรอบการผลิตในระยะเวลา 4 เดือนในครั้งนี้ เป็นเงินจำนวนทั้งสิ้น 2,069 บาท โดยแยกเป็นต้นทุนผันแปรที่จ่ายเป็นตัวเงิน 1,421 บาท และต้นทุนผันแปรที่ไม่ได้จ่ายเป็นเงิน คือค่าแรงในการปลูก ค่ารดน้ำ การถอนหญ้าหรือการดูแลวัชพืช จำนวน 648 บาท จากการเก็บเกี่ยวผลผลิตบวบเหลี่ยม เกษตรกรได้ผลผลิตทั้งสิ้นถึง 220 กิโลกรัม สามารถทำกำไรที่ให้ผลตอบแทนจำนวน 131 บาท (และผลตอบแทนที่หักรายจ่ายที่เป็นเงินสดจริง เท่ากับ 131 บวกกับ ค่าแรงงานที่ไม่ได้จ่ายเป็นเงินสด 648 บาท รวมเป็นเงินทั้งสิ้น 779 บาท) ต่อพื้นที่ 1 งาน ต่อหนึ่งรอบ 4 เดือน

22. แตงกวา

ผลการวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนในการผลิตแตงกวา ของเกษตรกรพบว่า เกษตรกรมีรายได้จากการผลิตแตงกวา เป็นเงินจำนวนทั้งสิ้น 900 บาท ต่อพื้นที่การผลิต 50 ตารางวา ด้วยจำนวนการปลูก 3 แปลง (ขนาดกว้าง 80 ซม. ยาว 5 เมตร) โดยมีต้นทุนที่ใช้ในการผลิตต่อรอบการผลิตในระยะเวลา 4 เดือนในครั้งนี้ เป็นเงินจำนวนทั้งสิ้น 1,915 บาท โดยแยกเป็นต้นทุนผันแปรที่จ่ายเป็นตัวเงิน 1,035 บาท และต้นทุนผันแปรที่ไม่ได้จ่ายเป็นเงิน คือค่าแรงในการปลูก ค่ารดน้ำ การถอนหญ้าหรือการดูแลวัชพืช จำนวน 916 บาท จากการเก็บเกี่ยว

ผลผลิตแตงกวา เกษตรกรได้ผลิตทั้งสิ้นถึง 180 กิโลกรัม ไม่สามารถทำกำไรให้ผลตอบแทน คิดลบจำนวน 1,051 บาท (และผลตอบแทนที่หักรายจ่ายที่เป็นเงินสดจริง เท่ากับ -1,051 บวกกับ ค่าแรงงานที่ไม่ได้จ่ายเป็นเงินสด 916 บาท รวมเป็นเงินทั้งสิ้น 135 บาท) ต่อพื้นที่ 50 ตารางวา ต่อหนึ่งรอบการผลิต

23. แครอท

ผลการวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนในการผลิตแครอทของเกษตรกรพบว่า เกษตรกรมีรายได้จากการผลิตแครอท เป็นเงินจำนวนทั้งสิ้น 3,210 บาท ต่อพื้นที่การผลิต 1 งาน ด้วยจำนวนการปลูก 14 แปลง (ขนาดกว้าง 80 ซม. ยาว 5 เมตร) โดยมีต้นทุนที่ใช้ในการผลิตต่อรอบการผลิตในระยะเวลา 4 เดือนในครั้งนี้ เป็นเงินจำนวนทั้งสิ้น 1,564 บาท โดยแยกเป็นต้นทุน ผัสดินที่จ่ายเป็นค่าเงิน 180 บาท และต้นทุนผัสดินที่ไม่ได้จ่ายเป็นเงิน คือค่าแรงในการปลูก ค่าน้ำ การถอนหญ้าหรือการดูแลวัชพืช จำนวน 1,384 บาท จากการเก็บเกี่ยวผลผลิตแครอท เกษตรกรได้ผลิตทั้งสิ้นถึง 107 กิโลกรัม สามารถทำกำไรให้ผลตอบแทนจำนวน 1,646 บาท (และผลตอบแทนที่หักรายจ่ายที่เป็นเงินสดจริง เท่ากับ 1,646 บวกกับ ค่าแรงงานที่ไม่ได้จ่ายเป็น เงินสด 1,384 บาท รวมเป็นเงินทั้งสิ้น 3,030 บาท) ต่อพื้นที่ 1 งาน ต่อหนึ่งรอบการผลิต

24. ผักกาดฮ่องเต้

ผลการวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนในการผลิตผักกาดฮ่องเต้ ของเกษตรกร พบว่า เกษตรกรมีรายได้จากการผลิตผักกาดฮ่องเต้ เป็นเงินจำนวนทั้งสิ้น 804 บาท ต่อพื้นที่การผลิต 50 ตารางวา ด้วยจำนวนการปลูก 5 แปลง (ขนาดกว้าง 100 ซม. ยาว 4 เมตร) โดยมีต้นทุนที่ใช้ในการผลิตต่อรอบการผลิตในระยะเวลา 4 เดือนในครั้งนี้ เป็นเงินจำนวนทั้งสิ้น 714 บาท โดยแยกเป็นต้นทุนผัสดินที่จ่ายเป็นค่าเงิน 240 บาท และต้นทุนผัสดินที่ไม่ได้จ่ายเป็นเงิน คือ ค่าแรงในการปลูก ค่าน้ำ การถอนหญ้าหรือการดูแลวัชพืช จำนวน 474 บาท จากการเก็บเกี่ยวผลผลิตผักกาดฮ่องเต้ เกษตรกรได้ผลิตทั้งสิ้นถึง 67 กิโลกรัม สามารถทำกำไรให้ผลตอบแทนจำนวน 90 บาท (และผลตอบแทนที่หักรายจ่ายที่เป็นเงินสดจริง เท่ากับ 90 บวกกับ ค่าแรงงานที่ไม่ได้จ่ายเป็นเงินสด 474 บาท รวมเป็นเงินทั้งสิ้น 564 บาท) ต่อพื้นที่ 50 ตารางวา ต่อหนึ่งรอบการผลิต

25. ตังโอ้

ผลการวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนในการผลิตตังโอ้ของเกษตรกรพบว่า เกษตรกรมีรายได้จากการผลิตตังโอ้ เป็นเงินจำนวนทั้งสิ้น 1,040 บาท ต่อพื้นที่การผลิต 50 ตารางวา ด้วยจำนวนการปลูก 3 แปลง (ขนาดกว้าง 100 ซม. ยาว 10 เมตร) โดยมีต้นทุนที่ใช้ในการผลิตต่อรอบการผลิตในระยะเวลา 3 เดือนในครั้งนี้เป็นเงินจำนวนทั้งสิ้น 842 บาท โดยแยกเป็นต้นทุนผันแปรที่จ่ายเป็นตัวเงิน 270 บาท และต้นทุนผันแปรที่ไม่ได้จ่ายเป็นเงิน คือค่าแรงในการปลูก ค่ารดน้ำ การถอนหญ้าหรือการดูแลวัชพืช จำนวน 572 บาท จากการเก็บเกี่ยวผลผลิตตังโอ้ เกษตรกรได้ผลผลิตทั้งสิ้นถึง 90 กิโลกรัม สามารถทำกำไรที่ให้ผลตอบแทนจำนวน 198 บาท (และผลตอบแทนที่หักรายจ่ายที่เป็นเงินสดจริง เท่ากับ 198 บวกกับค่าแรงงานที่ไม่ได้จ่ายเป็นเงินสด 572 บาท รวมเป็นเงินทั้งสิ้น 770 บาท) ต่อพื้นที่ 50 ตารางวา ต่อหนึ่งรอบการผลิต

26. ถั่วลิ้นเตา

ผลการวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนในการผลิตถั่วลิ้นเตา ของเกษตรกรพบว่า เกษตรกรมีรายได้จากการผลิตถั่วลิ้นเตา เป็นเงินจำนวนทั้งสิ้น 3,515 บาท ต่อพื้นที่การผลิต 1 งาน ด้วยจำนวนการปลูก 4 แปลง (ขนาดกว้าง 100 ซม. ยาว 50 เมตร) โดยมีต้นทุนที่ใช้ในการผลิตต่อรอบการผลิตในระยะเวลา 4 เดือนในครั้งนี้ เป็นเงินจำนวนทั้งสิ้น 1,604 บาท โดยแยกเป็นต้นทุนผันแปรที่จ่ายเป็นตัวเงิน 650 บาท และต้นทุนผันแปรที่ไม่ได้จ่ายเป็นเงิน คือค่าแรงในการปลูก ค่ารดน้ำ การถอนหญ้าหรือการดูแลวัชพืช จำนวน 954 บาท จากการเก็บเกี่ยวผลผลิตถั่วลิ้นเตา เกษตรกรได้ผลผลิตทั้งสิ้นถึง 163 กิโลกรัม สามารถทำกำไรที่ให้ผลตอบแทนจำนวน 1,911 บาท (และผลตอบแทนที่หักรายจ่ายที่เป็นเงินสดจริง เท่ากับ 1,911 บวกกับค่าแรงงานที่ไม่ได้จ่ายเป็นเงินสด 954 บาท รวมเป็นเงินทั้งสิ้น 2,865 บาท) ต่อพื้นที่ 1 งานต่อหนึ่งรอบการผลิต 4 เดือน

27. หัวไชเท้า

ผลการวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนในการผลิตหัวไชเท้าของเกษตรกรพบว่า เกษตรกรมีรายได้จากการผลิตหัวไชเท้า เป็นเงินจำนวนทั้งสิ้น 1,532 บาท ต่อพื้นที่การผลิต 1 งาน ด้วยจำนวนการปลูก 12 แปลง (ขนาดกว้าง 100 ซม. ยาว 7 เมตร) โดยมีต้นทุนที่ใช้ในการผลิตต่อรอบการผลิตในระยะเวลา 4 เดือนในครั้งนี้ เป็นเงินจำนวนทั้งสิ้น 1,451 บาท โดยแยกเป็นต้นทุนผันแปรที่จ่ายเป็นตัวเงิน 765 บาท และต้นทุนผันแปรที่ไม่ได้จ่ายเป็นเงิน คือค่าแรง

ในการปลูก ค่ำรดน้ำ การถอนหญ้าหรือการดูแลวัชพืช จำนวน 686 บาท จากการเก็บเกี่ยว ผลผลิตหัวไชเท้าเกษตรกรได้ผลผลิตทั้งสิ้นถึง 75 กิโลกรัม สามารถทำกำไรให้ผลตอบแทน จำนวน 81 บาท (และผลตอบแทนที่หักรายจ่ายที่เป็นเงินสดจริง เท่ากับ 81 บวกกับ ค่าแรงงานที่ไม่ได้จ่ายเป็นเงินสด 767 บาท รวมเป็นเงินทั้งสิ้น 767 บาท) ต่อพื้นที่ 1 งานต่อหนึ่งรอบการผลิต 4 เดือน

28. มะเขือยาว

ผลการวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนในการผลิตมะเขือยาวของเกษตรกรพบว่า เกษตรกรมีรายได้จากการผลิตมะเขือยาว เป็นเงินจำนวนทั้งสิ้น 1,330 บาท ต่อพื้นที่การผลิต 50 ตารางวา ด้วยจำนวนการปลูก 2 แปลง (ขนาดกว้าง 100 ซม. ยาว 50 เมตร) โดยมีต้นทุนที่ใช้ในการผลิตต่อรอบการผลิตในระยะเวลา 4 เดือนในครั้งนี้ เป็นเงินจำนวนทั้งสิ้น 1,286 บาท โดยแยกเป็นต้นทุนผันแปรที่จ่ายเป็นตัวเงิน 540 บาท และต้นทุนผันแปรที่ไม่ได้จ่ายเป็นเงิน คือ ค่าแรงในการปลูก ค่ำรดน้ำ การถอนหญ้าหรือการดูแลวัชพืช จำนวน 728 บาท จากการเก็บเกี่ยว ผลผลิตมะเขือยาว เกษตรกรได้ผลผลิตทั้งสิ้นถึง 245 กิโลกรัม สามารถทำกำไรให้ผลตอบแทน จำนวน 81 บาท (และผลตอบแทนที่หักรายจ่ายที่เป็นเงินสดจริง เท่ากับ 81 บวกกับ ค่าแรงงานที่ไม่ได้จ่ายเป็นเงินสด 728 บาท รวมเป็นเงินทั้งสิ้น 809 บาท) ต่อพื้นที่ 50 ตารางวาต่อหนึ่งรอบการผลิต

29. มะเขือเปราะ

ผลการวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนในการผลิตมะเขือเปราะของเกษตรกรพบว่า เกษตรกรมีรายได้จากการผลิตมะเขือเปราะ เป็นเงินจำนวนทั้งสิ้น 2,510 บาท ต่อพื้นที่การผลิต 50 ตารางวา ด้วยจำนวนการปลูก 12 แปลง (ขนาดกว้าง 70 ซม. ยาว 3 เมตร) โดยมีต้นทุนที่ใช้ในการผลิตต่อรอบการผลิตในระยะเวลา 4 เดือนในครั้งนี้ เป็นเงินจำนวนทั้งสิ้น 2,313 บาท โดยแยกเป็นต้นทุนผันแปรที่จ่ายเป็นตัวเงิน 419 บาท และต้นทุนผันแปรที่ไม่ได้จ่ายเป็นเงิน คือ ค่าแรงในการปลูก ค่ำรดน้ำ การถอนหญ้าหรือการดูแลวัชพืช จำนวน 1,894 บาท จากการเก็บเกี่ยวผลผลิตมะเขือเปราะ เกษตรกรได้ผลผลิตทั้งสิ้นถึง 145 กิโลกรัม สามารถทำกำไรให้ผลตอบแทนจำนวน 197 บาท (และผลตอบแทนที่หักรายจ่ายที่เป็นเงินสดจริง เท่ากับ 197 บวกกับ ค่าแรงงานที่ไม่ได้จ่ายเป็นเงินสด 1,894 บาท รวมเป็นเงินทั้งสิ้น 2,091 บาท) ต่อพื้นที่ 50 ตารางวาต่อหนึ่งรอบการผลิต

30. เห็ดนางฟ้า

ผลการวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนในการผลิตเห็ดนางฟ้าของเกษตรกรพบว่า เกษตรกรมีรายได้จากการผลิตเห็ดนางฟ้าเป็นเงินจำนวนทั้งสิ้น 34,730 บาท ต่อพื้นที่การผลิต 1 โรงเพาะเห็ด ด้วยจำนวนก้อนเห็ด 5,296 ก้อน (ขนาดกว้าง 4 ม. ยาว 5 เมตร) โดยมีต้นทุนที่ใช้ในการผลิตต่อรอบการผลิตในระยะเวลา 4 เดือนในครั้งนี้เป็นเงินจำนวนทั้งสิ้น 25,258 บาท โดยแยกเป็นต้นทุนทางตรงคือโรงเห็ดที่คิดต่อการใช้งาน 3 ปี จำนวน 5,000 บาท ต้นทุนผันแปรที่จ่ายเป็นตัวเงิน 9,488 บาท และต้นทุนผันแปรที่ไม่ได้จ่ายเป็นเงิน คือค่าแรงในการปลูก ค่ารดน้ำ การถอนหญ้าหรือการดูแลวัชพืช จำนวน 10,770 บาท จากการเก็บเกี่ยวผลผลิตเห็ดนางฟ้า เกษตรกรได้ผลผลิตทั้งสิ้นถึง 1,224 กิโลกรัม สามารถทำกำไรที่ให้ผลตอบแทนจำนวน 9,472 บาท (และผลตอบแทนที่หักรายจ่ายที่เป็นเงินสดจริงเท่ากับ 9,472 บวกกับ ค่าแรงงานที่ไม่ได้จ่ายเป็นเงินสด 10,770 บาท รวมเป็นเงินทั้งสิ้น 20,242 บาท) ต่อพื้นที่ 1 โรงเพาะเห็ด ที่ 5,296 ก้อน

31. เห็ดหลิน

ผลการวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนในการผลิตเห็ดหลินของเกษตรกรพบว่า เกษตรกรมีรายได้จากการผลิตเห็ดหลิน เป็นเงินจำนวนทั้งสิ้น 29,125 บาท ต่อพื้นที่การผลิต ต่อพื้นที่การผลิต 1 โรงเพาะเห็ด ด้วยจำนวนก้อนเห็ด 5,300 ก้อน (ขนาดกว้าง 4 ม. ยาว 5 เมตร) โดยมีต้นทุนที่ใช้ในการผลิตต่อรอบการผลิตในระยะเวลา 4 เดือนในครั้งนี้เป็นเงินจำนวนทั้งสิ้น 26,075 บาท โดยแยกเป็นต้นทุนทางตรงคือโรงเห็ดที่คิดต่อการใช้งาน 3 ปี จำนวน 6,000 บาท ต้นทุนผันแปรที่จ่ายเป็นตัวเงิน 8,322 บาท และต้นทุนผันแปรที่ไม่ได้จ่ายเป็นเงิน คือค่าแรงในการปลูก ค่ารดน้ำ การถอนหญ้าหรือการดูแลวัชพืช จำนวน 11,800 บาท จากการเก็บเกี่ยวผลผลิตเห็ดนางฟ้า เกษตรกรได้ผลผลิตทั้งสิ้นถึง 300 กิโลกรัม สามารถทำกำไรที่ให้ผลตอบแทนจำนวน 3,050 บาท ต่อพื้นที่ 1 โรงเพาะเห็ด ที่ 5,300 ก้อน และเกษตรกรสามารถทำการเก็บผลผลิตต่อเนื่องไปจนถึงเดือนมิถุนายน ซึ่งการเก็บเห็ดหลินจะให้ผลดีที่สุดในเดือนเมษายนและพฤษภาคม

32. ผักกาดหางหงษ์

ผลการวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนในการผลิตผักกาดหางหงษ์ ของเกษตรกรพบว่า เกษตรกรมีรายได้จากการผลิตผักกาดหางหงษ์ เป็นเงินจำนวนทั้งสิ้น 0 บาท ต่อพื้นที่การผลิต 50 ตารางวา ด้วยจำนวนการปลูก 6 แปลง (ขนาดกว้าง 70 ซม. ยาว 4 เมตร) โดยมีต้นทุนที่ใช้ในการผลิตต่อรอบการผลิตในระยะเวลา 4 เดือนในครั้งนี้ เป็นเงินจำนวนทั้งสิ้น 1,981 บาท โดยแยกเป็นต้นทุนผันแปรที่จ่ายเป็นตัวเงิน 500 บาท และต้นทุนผันแปรที่ไม่ได้จ่ายเป็นเงิน คือ ค่าแรงในการปลูก ค่ารดน้ำ การถอนหญ้าหรือการดูแลวัชพืช จำนวน 1,481 บาท จากการเก็บเกี่ยวผลผลิตผักกาดหางหงษ์ เกษตรกรได้ผลผลิตทั้งสิ้นถึง 0 กิโลกรัม ไม่สามารถทำผลตอบแทนจำนวน จากการรอบการผลิตนี้เนื่องจากเจอปัญหากับโรคและสภาพอากาศที่ไม่เอื้ออำนวย

33. กุยช่าย

ผลการวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนในการผลิตกุยช่าย ของเกษตรกรพบว่า เกษตรกรมีรายได้จากการผลิตกุยช่าย เป็นเงินจำนวนทั้งสิ้น 90 บาท ต่อพื้นที่การผลิต 50 ตารางวา ด้วยจำนวนการปลูก 6 แปลง (ขนาดกว้าง 100 ซม. ยาว 3 เมตร) โดยมีต้นทุนที่ใช้ในการผลิตต่อรอบการผลิตในระยะเวลา 4 เดือนในครั้งนี้ เป็นเงินจำนวนทั้งสิ้น 1,034 บาท โดยแยกเป็นต้นทุนผันแปรที่จ่ายเป็นตัวเงิน 890 บาท และต้นทุนผันแปรที่ไม่ได้จ่ายเป็นเงิน คือค่าแรงในการปลูก ค่ารดน้ำ การถอนหญ้าหรือการดูแลวัชพืช จำนวน 144 บาท จากการเก็บเกี่ยวผลผลิตกุยช่าย เกษตรกรได้ผลผลิตทั้งสิ้นถึง 6.5 กิโลกรัม ไม่สามารถทำกำไรได้ในรอบการผลิตครั้งแรก ให้ผลตอบแทนจำนวนติดลบ 644 บาท เนื่องจากเป็นการเริ่มปลูกกุยช่ายเป็นครั้งแรก ทำให้ระบบการวางแผนในช่วงฤดูกาลและความเหมาะสมของพื้นที่ในเรื่องอุณหภูมิที่เย็นจัดทำให้ส่งผลกระทบต่อการใช้ผลผลิต

5.3 การวิเคราะห์อัตราผลตอบแทนกำไรต่อรายได้ของการผลิตผักปลอดสารพิษ

ผลสรุปการวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนการผลิตผักปลอดสารพิษของเกษตรกรจำนวน 33 รายกับพืชเศรษฐกิจทั้ง 33 ชนิด ในช่วงเดือน พฤศจิกายนถึงเดือนมีนาคม การวิเคราะห์อัตราผลตอบแทนกำไรกับผลตอบแทนของพืชแต่ละชนิด ภายใต้ขนาดพื้นที่การเพาะปลูกขั้นต่ำ ขนาด 50 ตารางวา ถึง 1 ตารางวา พบว่าเกษตรกร จำนวน 28 ราย สามารถทำการผลิตภายใต้แนวปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับพืช (จีเอพี) แล้วได้ผลตอบแทนคุ้มค่า สำหรับเกษตรกร จำนวน 5 ราย ไม่สามารถดำเนินการได้ผลตอบแทนขั้นต่ำได้ ผลตอบแทนขั้นต่ำกำไรต่อรายได้ต่อชนิดผักปลอดสารพิษต่ำสุด อยู่ที่ 4% ไปจนถึงผลตอบแทนต่อชนิดผักปลอดสารพิษสูงสุดที่ 66% ดังตารางที่ 5.4

ตารางที่ 5.4 ข้อมูลการวิเคราะห์อัตราผลตอบแทนกำไรต่อรายได้ของชนิดผักปลอดสารพิษ

ที่	ชนิดผัก	พื้นที่	แปลง	ต้นทุนการผลิต	รายได้	ผลกำไร	อัตรา ผลตอบแทน
1	ผักกาดขาวตั้ง	50 ตรว.	2	300	888	588	66.22
2	กระเทียมต้น	50 ตรว.	2	1,522	2,703	1,181	43.68
3	กะหล่ำปลี	50 ตรว.	4	1,020	1,290	270	20.93
4	คะน้า	50 ตรว.	6	715	950	235	24.74
5	คื่นช่าย	50 ตรว.	2	1,625	1,695	70	4.13
6	กะหล่ำดอก	50 ตรว.	5	959	2,840	1,881	66.23
7	ถั่วแขก	50 ตรว.	6	1,116	1,440	324	22.50
8	ถั่วพู	50 ตรว.	6	2,029	2,250	221	9.82
9	บร็อคโคลี่	50 ตรว.	4	1,070	1,133	63	5.56
10	ปวยเล้ง	50 ตรว.	8	1,911	2,645	734	27.75
11	ผักโขมจีน	50 ตรว.	6	829	1,090	261	11.97
12	ผักกาดขาว	50 ตรว.	3	344	326.50	18.5	5.10
13	มะระจีน	50 ตรว.	6	1,589	-	-1,589	0.00

ตารางที่ 5.4 ข้อมูลการวิเคราะห์อัตราผลตอบแทนกำไรต่อรายได้ของชนิดผักปลอดสารพิษ (ต่อ)

ที่	ชนิดผัก	พื้นที่	แปลง	ต้นทุนผลิต	รายได้	ผลกำไร	อัตรา ผลตอบแทน
14	ผักชี	50 ตรว.	2	599	910	311	34.18
15	ผักบุ้งจีน	50 ตรว.	2	213.5	250	36.5	14.60
16	สลัดใบ	50 ตรว.	4	1,038	1,603	566	35.28
17	พริกขี้หนู	50 ตรว.	2	1,524	2,700	1,177	43.57
18	พริกหนุ่ม	50 ตรว.	4	1,020	1,630	610	37.42
19	มะเขือเทศ	50 ตรว.	5	3,445	4,390	945	21.53
20	ถั่วฝักยาว	50 ตรว.	2	632	188	-445	-237.07
21	บวบเหลี่ยม	50 ตรว.	2	1,035	1,100	66	5.95
22	แตงกวา	50 ตรว.	3	1,951	900	-1,051	-116.78
23	แครอท	50 ตรว.	7	782	1,605	823	51.28
24	ผักกาดฮ่องเต้	50 ตรว.	5	714	804	90	11.19
25	ตั้งโอ้	50 ตรว.	3	842	1,040	198	19.04
26	ถั่วลันเตา	50 ตรว.	2	802	1,758	956	54.37
27	หัวไชเท้า	50 ตรว.	6	1,451	1,532	81	5.29
28	มะเขือยาว	50 ตรว.	2	1,268	1,330	62	4.66
29	มะเขือเจ้าพระยา	50 ตรว.	4	2,313	2,510	197	7.85
30	เห็ดนางฟ้า	1 โรง	5,296 ก้อน	25,258	34,730	9,472	27.27
31	เห็ดหลิน	1 โรง	5,300 ก้อน	26,075	26,075	3,050	11.70
32	ผักกาดหางหงษ์	50 ตรว.	6	1,981	0	-1,981	0.00
33	กุยช่าย	50 ตรว.	10	1,034	390	-644	-165.13

ที่มา : จากการวิเคราะห์อัตราผลตอบแทนของเกษตรกร 33 ราย

จากตารางที่ 5.4 อัตราผลตอบแทนกำไรต่อรายได้ของแต่ละชนิดผักปลอดสารพิษ พบว่า เกษตรกรจำนวน 28 ราย สามารถดำเนินการผลิตผักปลอดสารพิษ ด้วยแนวปฏิบัติที่ดีของพีช จี เอ พี แล้วได้ผลตอบแทนกำไรความคุ้มค่าจากการผลิตผักปลอดสารพิษแต่ละชนิด ได้ดังนี้ ให้ผลตอบแทนมากกว่า 50%-66% คือ แครอท ถั่วลันเตา กะหล่ำดอก และผักกาดขาวดั่ง ให้ผลตอบแทนระหว่าง 30%-50% คือ กระเทียมต้น พริกขี้หนู พริกหนุ่ม สลัดใบ ผักชี ให้ผลตอบแทนระหว่าง 20%-29% คือ ปวยเล้ง เห็ดนางฟ้า กะนํ้า ถั่วแขก มะเขือเทศ กะหล่ำปลี ให้ผลตอบแทนระหว่าง 10%-19% คือ ตั้งโอ้ ผักบุ้งจีน ผักโขมจีน ผักกาดฮ่องเต้ เห็ดหอม ให้ผลตอบแทนน้อยกว่า 10% คือ ถั่วพู มะเขือเจ้าพระยา บวบเหลี่ยม บร็อคโคลี่ หัวไชเท้า ผักกาดขาว มะเขือยาว คื่นฉ่าย

สำหรับเกษตรกรจำนวนอีก 5 ราย กับพืช 5 ชนิด คือ มะระจีน ถั่วฝักยาว แตงกวา ผักกาดหางหงส์ กุยช่าย ไม่สามารถดำเนินการแล้วได้ผลตอบแทนที่คุ้มค่าเนื่องจาก สภาพปัญหาของพื้นที่ อาณาเขต ไม่เหมาะสมกับการปลูก คือ มะระจีน และผักกาดหางหงส์ ผักปลอดสารพิษที่ปลูกไม่เจริญงอกงามพอที่จะเก็บเกี่ยวผลผลิตได้ สำหรับถั่วฝักยาว แตงกวาและกุยช่าย เกษตรกรสามารถเพาะปลูกได้ผลผลิตเพียงเล็กน้อย อีกทั้งผลผลิตที่ได้ไม่ดีพอที่จะเก็บผล ประโยชน์ได้เต็มที่ อีกทั้งเจอปัญหาในเรื่องความเหมาะสมของดินที่ปลูก สภาพอากาศ และ ระยะเวลาของการลงแปลง ตลอดจนแมลงศัตรูพืช

5.4 องค์ความรู้ที่ได้จากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้การผลิตผักปลอดสารพิษ

ผลการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ พบว่าเกษตรกรที่ได้เข้าร่วมโครงการจัดทำแปลงสาธิตเพื่อ การวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนจากการผลิตผักปลอดสารพิษในครั้งนี้ นอกจาก ผลประโยชน์ของการสร้างการเรียนรู้และความสำคัญของการบันทึกข้อมูล ต้นทุน รายได้ และ ทราบผลตอบแทนแล้ว ความรู้ที่เกิดขึ้นจากการจัดเวทีแลกเปลี่ยนความรู้ระหว่างเกษตรกรด้วย กันเองทั้ง 6 พื้นที่ จากอำเภอเมือง อำเภอสารภี อำเภอพร้าว อำเภอดอยสะเก็ด อำเภอแม่วาง อำเภอสันป่าตอง คือ องค์ความรู้ของผู้ปฏิบัติที่สามารถนำไปปฏิบัติต่อยอดระหว่างเกษตรกรได้ อย่างดียิ่ง ผู้วิจัยขอสรุปไว้เป็นประเด็น ดังนี้

ความสำเร็จในการปลูกผักปลอดสารพิษ ผักปลอดสารพิษแต่ละชนิดที่เกษตรกร สามารถปลูกแล้วได้ผลดี ภายใต้การเรียนรู้ระหว่างกัน คือ

(1.1) ขั้นตอนการเตรียมแปลง ปรับสภาพดิน การดูแลรักษา

1) เกษตรกรที่เป็นหมอดินจะแลกเปลี่ยนความรู้ในการพลิกพื้นที่พื้นดินเป็นระยะเวลาไม่น้อยกว่า 2 สัปดาห์ ด้วยการปรับสภาพดินจากการเพาะปลูกพืชชนิดเดิม การบำรุงดินด้วยการเติมปุ๋ยหมักและปุ๋ยคอกให้พอดีและเหมาะสม

2) การเตรียมดินด้วยการผสมปุ๋ยหมักชีวภาพ 1 สัปดาห์ รดน้ำ 2-3 วัน ให้ชุ่ม เพื่อเร่งให้วัชพืช ประเทหญาที่อยู่ในดินที่เกิดขึ้น เกษตรกรจะทราบชนิดของดินและชนิดของวัชพืชได้เร็วขึ้น ทำการถอนทำลายวัชพืชเบื้องต้นได้ในระดับหนึ่ง เกษตรกรบางรายใช้วิธีถอน บางรายใช้วิธีเผาด้วยแก๊ส (ความสำคัญเป็นการเตรียมการและกำจัดวัชพืชในขั้นต้น)

3) การเรียนรู้จากการรดน้ำ เกษตรกรบางแห่งใช้การรดน้ำด้วยการใช้สปริงเกอร์ ที่มีข้อดีเรื่องการใช้แรงงาน และเวลาการให้น้ำได้ ซึ่งสามารถลดค่าแรงงานได้มาก และสามารถทำได้ในพื้นที่การเพาะปลูกที่มีขนาด 1 ไร่ขึ้นไปและต้องวิเคราะห์เปรียบเทียบกับงบประมาณลงทุนและค่าน้ำและค่าไฟฟ้าด้วย บางแห่งใช้การขุดร่องน้ำและใช้เครื่องวิดน้ำทำให้ประหยัดเรื่องแรงงานและเวลาในการรดน้ำ

4) การกำจัดวัชพืช และแมลง ด้วยการเรียนรู้ระหว่างกัน ถึงการใช้สารชีวภาพ ในการกำจัดศัตรูพืช ความสำคัญอยู่ที่ตั้งแต่ระยะเวลาการเริ่มใช้ก่อนปลูก ระหว่างพักเริ่มโตหรือช่วงใดเวลาใด บางครั้งต้องใช้สารสกัดชีวภาพชนิดใดให้ผลดีกับพืชชนิดไหน การเรียนรู้ รู้จักใช้น้ำส้มควันไม้ และการอดทนกับการป้องกันแมลงศัตรู และวัชพืชกับเกษตรกรมือใหม่ค่อนข้างมาก แต่เกษตรกรที่ประสบผลสำเร็จหรือทำมามากกว่า 3 ปีแล้วต่างให้ความรู้และยืนยันถึงการแก้ไขปัญหาล้วนได้ บทสรุปที่ชัดเจนคือการประยุกต์ใช้และการรู้จักสภาพดินและศัตรูพืช ตลอดจนสภาพภูมิอากาศของพื้นที่ที่ทำการปลูกผักปลอดสารพิษให้ดี

(1.2) ขั้นตอนการเตรียมเมล็ดพันธุ์และการเพาะต้นกล้า

เกษตรกรส่วนใหญ่ซื้อเมล็ดพันธุ์และใช้วิธีหว่านลงในแปลง และได้เกิดการเรียนรู้ถึงการลดต้นทุนในการดูแลจากบนแปลงปลูก มาเป็นการเตรียมเพาะในถาดหลุมหรือถาดโหลก่อนซึ่งสามารถทำในที่ร่มได้ เมื่อต้นกล้าแข็งแรงพอ ก็นำไปปลูกในแปลง วิธีนี้สามารถควบคุมปริมาณจำนวนต้นที่ปลูกได้ซึ่งจะสามารถคาดคะเนผลตอบแทนเบื้องต้นได้และใช้ได้กับพืชบางชนิด เช่น กระเทียม บร็อคโคลี่ พริก กระเทียมเป็นต้น

(1.3) ขั้นตอนการเก็บผลผลิต

1) เกษตรกรส่วนใหญ่ได้เห็นข้อมูลจากการบันทึกในแต่ละวัน ทำให้ทราบว่าผลกระทบสุดท้ายในเรื่องของการเก็บผลผลิต กับการรู้จักตลาดและผู้บริโภค ยังเป็นส่วนสำคัญ ข้อสรุปจากพืชที่จำหน่ายได้น้อยหรือไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร เนื่องจากว่าประเภทของผักชนิดนั้นไม่เป็นที่ต้องการบริโภคของคนในพื้นที่ เช่น ถั่วแขก แครอท ตั้งโอ๋

กุยช่าย เห็ดลม ผู้บริโภคจะเป็นกลุ่มลูกค้าอีกกลุ่ม ไม่ใช่ชาวบ้านทั่วไป การนำไปขายในตลาดชุมชนพื้นบ้านจะได้ราคาไม่สูง และไม่เป็นที่สนใจมากนัก เกษตรกรต้องนำไปวางขายในตลาดอีกระดับหนึ่งที่เหนือกว่าตลาดในชุมชนพื้นที่จึงจะจำหน่ายได้และได้ราคาที่สูงกว่ามาก จึงจะทำให้ประสบผลสำเร็จ มากกว่า

2) การนำผักปลอดสารพิษสู่ท้องตลาด เมื่อเป็นผักที่นิยมบริโภค เช่น ผักกาดกวางตุ้ง ผักบุ้ง ผักคะน้า จะทำให้พบกับปัญหาเรื่องราคาซื้อขายในแต่ละวัน บางวันจะได้ราคาสูง บางวันมีสินค้าและผู้จำหน่ายมาก จะได้ราคาที่ลดลงเนื่องจากตลาดมีคู่แข่งจนทำให้สินค้าที่มีปริมาณมากแต่ราคาจะลดลง การคาดการณ์และการวางแผนการจำหน่ายกับพื้นที่ลักษณะของตลาดสินค้าผักปลอดสารพิษจึงเป็นอีกปัจจัยเหตุหนึ่งที่สำคัญของการวางแผนการผลิตที่เกษตรกรต้องมีความรู้ ความเข้าใจ ซึ่งเป็นสิ่งที่พยากรณ์และคาดคะเนได้ค่อนข้างชัดเจนกว่าปัจจัยที่เป็นสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ ที่เกษตรกรให้ข้อสรุปว่าต้องใช้ความรู้ ความเข้าใจที่จะเรียนรู้จักกับธรรมชาติให้มากที่สุด ต่างจากข้อมูลที่จะเรียนรู้ได้จากการจดบันทึกการเปลี่ยนแปลงของราคาสินค้าที่สามารถเทียบได้กับอดีตที่ค่อนข้างแน่นอน